

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorum Libri Tres

Liber Primus Siue Vis Et Virtus Exemplorum, Hoc est, Solatia Et Documenta
- Hæc Moribus, Illa Temporibus Nostris Adhibita

Stengel, Georg

Ingolstadii, Anno M.DC.L.

Caput XXX. Diui Pauli in tribulatione gaudentis imitatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48162](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48162)

tio, narium pestis, pessimorumque facinorum triste monumentum. En quò deueniat Apostolica virtus? Pati, illi dulce est; gaudere, amarum: neque dolet in dolore, neque gaudet in voluptate; immo in dolore gaudet, in gaudio dolet; mel illi fel est; & absynthia, Coa, Chia, Cæcuba vina, videntur: in tantum gratia naturam potest eleuare. Neque mirum est, non dolere eum in dolore, qui mortuus est mundo; neque gaudere in voluptate, Philipp. 4. 13. qui viuit Christo: *Omnia possum, ait, in eo, qui me confortat.*

CAPVT XXX.

Diui Pauli in tribulatione gaudentis imitatio.

I.
S. Bernard.
serm. 7. in
quadragesi-
ma.

Osunt & cæteri Christiani, omnia in eodem: quibus mellissius Bernardus tres gradus tradit, in Mundo moriendi, si quidem ad perfectionem, & iter Pauli aspirent. Primus est, vt eiusmodi homo, in hac vita se gerat, tamquam peregrinum, qui si forte iurgantes viderit, non attendit; si nubentes, aut choros ducentes, aut aliud quodlibet facientes; nihilominus transit, quia peregrinus est, & non pertinet ad eum de talibus; ad patriam suspirat, ad patriam tendit, vestitum & victum habens non vult alijs onerari. Secundus est, vt se gerat, tamquam mortuum, qui non sentit; sed sic vituperantes, vt laudantes, sic adulantes audit, vt detrahentes: immò verò nec audit, quia mortuus est. Omnino felix mors, quæ sic immaculatum seruat, immò penitus alienum facit ab hoc seculo. Sed necesse est, vt qui non vinit in se, vinat Christus in illo. Hoc est enim quod ait Apostolus, Vno autem iam non ego, vinit verò in me Christus: ac si diceret: Ad alia quidem omnia mortuus sum, non attendo, non curro: si qua verò sunt Christi, hac viuum inueniunt, & paratum. Tertius est, si non tantum mortuus sit, sed & crucifixus, vt dicat, *Mihi mundus crucifixus est, & ego Mundo.* Omnia, quæ Mundus amat, erux mihi sunt: puta, delectatio carnis, honores, diuitia, vana hominum laudes; quæ verò mundus reputat crucem, illis affixus sum, illis adhareo, illa totò amplector affectu. Hæc sentiunt ita omnes, qui Christo consentiunt; hoc est, qui in Christo viuunt, & sentiunt, atque ex animo dicunt ei, tamquam parenti, in humeros suscepto:

Virgil. lib. 2.
Æneid.

*Quò res cumque cadent, unum & commune periculum,
Vna salus ambobus erit.*

Igitur

Igitur quod bonum esse censeat Christus, censeat & Christianus; & quod, tanquam malum repudiat Christus, repudiat & Christianus. Probat autem labores Christus, in quibus à iuventute est versatus, repudiat Mundi voluptates, quas numquam admisit; execratur opera carnis, quæ toties damnauit. Quas ob causas Sancti homines corpori ipsi non, nisi ex necessitate, & inuita quasi, seu formidante voluntate, seruiuerunt. Quare sicut alij exultant, & gaudio gestiunt ad epulas inuitati, ita isti, cum Iobo dicunt, *ante, quam comedam, suspiro*; dumque comedunt, *animus eorum non est in patinis, sed in cælis*; denique bibentes *potum cum fletu miscent*, atque edentes *panem doloris manducant*; ita animo affecti, ut si natura sineret, omnem edendi, bibendi, dormiendi & quiescendi necessitatem penitus abdicarent. Sciunt enim, quamuis voluptatis causa non faciant ista, tamen, dum necessitati seruitur, insidiari in proximo voluptatem; cui proinde longè anteponunt *panem lachrymarum*: sicut & vulnera malunt, quàm oscula; & ignominiam affici, quàm in honores euehi, præoptant.

Psal. 87. 16.

Iob. 3. 24.

Psal. 101. 10.

Psal. 126. 2.

Psal. 79. 6.

II.

Hoc est, quod in se expertus, alios quoque voluit docere, Apostolus, qui exerte monuit: *Fratres, debitores sumus non carni, ut secundum carnem viuamus. Si enim secundum carnem vixeritis, moriemini; si autem spiritu facta carnis mortificaueritis, uiuetis. Ac nequis sibi persuadeat, hæc minùs paternè scripta, & seruis ista dici; filios, & charos aliud audituros, fratres nominat, quos ita compellat. Quin & Timotheum, quem iam fratrem, iam charissimum filium appellat, cum vellet diuitijs melioribus opulentare, maluit infirmum in patientiæ occasione relinquere, quàm sanitati restituere. Scilicet, ut D. Chrysostomus aduertit, idcirco is, qui sudario tot miracula fecit, Timothei stomachum non sanauit, sed vinum modicum permisit; quia infirmitas illa erat illi salutaris.*

Rom. 8. 12. 13.

Heb. 13. 22.

2. Tim. 2. 20.

S. Chrysost. hom. 1. ad pop. Antioch. 1. Tim. 5. 23.

III.

Virtus enim in infirmitate perficitur: & quemadmodum foenum Græcum, quanto negligentius tractatur, tanto copiosius prouenit; tantoque rursus infelicius crescit, quanto delicatius fouetur, ita qui amat animam suam, perdet eam: & qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam aeternam custodit eam. Quod tam

2. Cor. 12. 9.

Ioan. 12. 25.

clarum, quàm mirum est. Caro siquidem saginata, frenum detrectat rationis, castigata, in seruitutem redigitur. Qui ergo amat animam suam, perdet eam, dum in præceptis agit indulgendo: qui autem odit animam suam, in hoc mundo, eam castigans, in vitam æternam custodit eam. Hoc qui videt, videt cum Paulo, se non esse debitorem carnis, ne secundum carnem viuens moriatur: Ut ergo uiuat, ingenti spiritu aggreditur facta carnis mortificare: ipsas proin delicias, ipsas voluptates, tamquam hostes, detestatur; & mortificationem spiritus obuijs vnis amplectitur, velut maximum ad felicitatem suam adiumentum.

IV.

S. Chrysoft.
lib. 1. aduers.
vitup. vit.
monast. &
Metaphrast.
29. Iunij.

Tali adiumento Paulus gauisus est, & promotus ad æternitatem. Itaque ob virtutem suam, criminationes passus est, & ob criminationes exultans ad immortalitatem euolauit. Sicut enim ab Herode Ioannes, ita à Nerone Paulus, propter nefandas libidines fibulâ veritatis reuinctas, interfectus est. Nero siquidem, vt D. Chrysostomus refert, Romanorum Imperator vir impudicitia sceleribus omnibus insignis fuit, primusq; ac solus in tanto Imperij culmine nouos quosdam lascinia, flagitij, ac turpitudinis modos excogitauit, exquisiuit, inuenit. Pellicem enim, quam ille deperibat, atque in delicijs habebat, cum Paulus induxisset fidei ac Religionis Sacramenta suscipere, persuaserat vnâ incestum illum impurumq; congressum declinare. Hac, inquam, ille crimina obiectans, corruptoremq; nequam, flagitiosum, ac nebulonem, & his similia, qua vos modò perstreptis, Paulum vocitans, primùm coniecit in vincula: cum verò, vt puella eiuscemodi monita atque consilia dare desineret, persuadere non posset, necauit eundem.

V.

Vidistis causam. Quia Neronis pellici castitatem, & vt Acta D. Pauli addunt, Neronis pincernæ Religionem persuasit, contumeliosissima nomina, Mamertinum carcerem sub terra obscurissimum, denique & mortem ipsam, mercedis loco reportauit. Nempe cum Nero, vt Tacitus testatur, conaretur in vrbe virtutem ipsam excindere, debuit utique Petrum & Paulum, virtutis Magistros, non tolerare. Et Petrum quidem, quòd vilis haberetur persona, virgis cæsum in crucem sustulit; Paulum autem, quòd ciuis Romanus esset, gladio subiecit, centuriatis tamen priùs comitijs ex lege duodecim tabularum, ad virgas & verbera

verbera itidem condemnatum. Vidisses tunc Paulum columnæ
 alligatum repetitis ictibus; sub strepitu virgarum identidem re-
 petere illud: *Placeo mihi, & delector in infirmitatibus, in contume-*
lijs, in necessitatibus, in persecutionibus, in angustijs pro Christo. Hac-
 tenus ego ipse corpus meum castigavi flagellis increpitans, nunc
 alij labori meo parcent, meoque & loco, & voto id faciunt. Agi-
 te carnifices, humeros, latera, & omnia membra vibicibus pin-
 gite: purpuram iniicitis, cui gladius addet diadema. Ad quem
 recipiendum, quis neget, eundem Apostolum alacri animo ex-
 ilijisse, cum etiam ipsum eius caput, postquam ferro est à ceruice
 resectum, præ gaudio ter saltitavit; fontes totidem, saltibus si-
 gnati, natiq̄ue, vsque in hodiernum diem gaudij testes extite-
 runt. Quin etiam è sectis Pauli venis, vice sanguinis, lac efflu-
 xit, vt indicio esset, mortem Apostolo dulcissimam euenisse.
 Quo ipso lactis flumine, quid aliud loquitur, quàm nos quoque
 per lacteam viam, ad cælum tendere oportere; hoc est, aduersis,
 & ipsa sanguinis fusione, tamquam lacte & ambrosia, pasci &
 lætari debere? Compendium dictis addam, & votum.

Tu, Paule, aetherias gladius transmittit ad oras:

Tu, Petre, per rigidam scandis ad astra crucem.

Si cruce caelestem gladioq̄, venit ad aulam,

Da mihi, Paule, enssem, da mihi, Petre, crucem.

Sic ferrum dedit Paulus discipulo suo Dionysio Areopagitæ, qui,
 quòd didicisset, caput Pauli, post mortem, saltasse, centum &
 decem annorum senex, gladium passus & ipse saltavit, sed sine
 capite, immo cum capite; nam, post ictum, sanctum sese cada-
 uer erexit, caputq̄ à corpore resectum manu sua sustulit, tulit-
 que per duo millaria, vbi templum voluit ædificari. Nimirum
 vel mortuo jam lætitia adhuc erat, pro anima; id vt consta-

ret, prodigiosâ ambulatione funus pariter, &
 triumphus dacebatur.

2. Cor. 12. 10.

Baron. Anno
 Christ. 69.

3. Ambros:
 ser. 68. & S.
 Chrys. or. in
 Princ. Apost.

In actis SS.
 Dionysij, Ru-
 stici, & Eleu-
 therij apud
 Sur. 9. Octob.
 Niczph. 2.
 hist. 20. Vide
 Baron. Anno
 109.